

No a la impunitat franquista en la nova República Catalana

written by Josep Manel Ximenis | 10 de gener de 2017

La guerra del 1936-39 va deixar el país destrossat i ple de cicatrius. Milers de morts van desaparèixer en lleres de rius, camps i cunetes. En els 37 anys següents la dictadura franquista es van continuar acarnissant-se amb els derrotats. Durant anys, i fins 80 anys després, els colpistes i els seus hereus es van dedicar a escriure la història de la seva victòria, ensenyant-la a les escoles, consagrant-la en la cultura popular, imposant-la als carrers i deixant tota mena de monuments per recordar els seus morts, però negant els morts republicans i els 114.000 desapareguts d'aquest període, abocant-los terra, silenci i oblit.

Per deixar-ho 'todo atado y bien atado', el 15 d'octubre del 1977 es va aprovar, per unanimitat de quasi tots els grups parlamentaris i sota la tutela de l'exèrcit franquista, la Llei d'Amnistia. Aquesta llei permetia la reincorporació dels presos polítics a la societat. Però deixava sense responsabilitat penal els crims comesos pels franquistes fins al 15 de desembre de 1976, en un pla deliberat dels militars colpistes per exonerar-se de tota culpa pels seus crims. Crims imprescriptibles de lesa humanitat com les tortures, els assassinats, les execucions extrajudicials, el genocidi, els nadons robats i les desaparicions forçades.

No obstant això, organitzacions internacionals com Human Rights Watch, Amnistia Internacional i Nacions Unides sempre han demanat, i encara demanen, la derogació de la Llei d'Amnistia per anar en contra dels Drets Humans Internacionals, ja que no permet jutjar delictes imprescriptibles.

Des de l'Oficina dels Drets Humans de l'ONU, s'ha dit en

multitud d'ocasions que el Regne d'Espanya està obligat, sota la Llei Internacional, a investigar les greus violacions dels Drets Humans comeses durant el règim de Franco i a processar i castigar els responsables si encara són vius. També es reclama que existeix un deure cap a les víctimes i les seves famílies, que tenen "dret de reparació".

Al mateix temps, les associacions de víctimes i associacions de Drets Humans han presentat denúncies a l'Audiència Nacional per investigar els crims del franquisme, però aquestes són desestimades perquè "els delictes ja havien prescrit" o bé perquè "estaven subjectes a la Llei d'Amnistia del 77". Un obstacle permanent.

En aquesta línia, l'any 2008, el jutge Garzón va impulsar les demandes dels afectats, però el cas es va tancar per una querrela de les formacions d'ultradreta, Falange Espanyola i Manos Limpias, que l'acusaven de prevaricació per assumir la causa contra el franquisme.

També, l'anomenada "Querrela Argentina" ensopega constantment amb la no col·laboració de la fiscalia espanyola, contravenint els tractats internacionals signats per l'Estat espanyol en matèria d'extradició i auxili judicial entre els països que s'anomenen democràtics i de dret.

Des de les associacions es denuncia el desemparament de les víctimes de la guerra del 1936-39 i del franquisme i s'ha reclamat a l'Estat espanyol que compleixi amb les seves obligacions internacionals i que rectifiqui, seguint la Convenció sobre la Imprescriptibilitat dels Crims de Guerra i de Lesa Humanitat de Nacions Unides. Demanen que la justícia espanyola confirmi que els crims de Dret Internacional no estan subjectes ni a amnisties, ni a prescripció, ni a cap obstacle d'aquesta naturalesa. També exigeixen que, aplicant el Dret Internacional, s'investiguin aquests delictes. Però sembla que això no interessa al món de la política espanyola, que manté tancats amb clau delictes que han vulnerat els Drets Humans fonamentals, impeding així que la justícia segueixi el

seu curs evolutiu.

La Llei d'Amnistia de 1977 sempre suposa una barrera infranquejable per a la justícia històrica, ja que l'Estat espanyol s'autoexonera dels crims contra el Dret Internacional comesos en territori espanyol des del 1936 fins al 1976 contra els seus propis ciutadans, impedit que puguin ser jutjats els seus responsables.

Potser hi haurà gent de bona voluntat que pensarà que aquestes reclamacions es van fer fa molt temps. Res més lluny de la realitat: L'Informe del 'Grupo de Trabajo sobre las desapariciones forzadas o involuntarias', fet l'any 2013 per l'ONU, destaca la incapacitat d'Espanya de trobar els cossos, però també de trobar els culpables. Per això demana directament de no fer cas de la llei d'amnistia de 1977 i afegeix 'que s'hauria d'investigar d'ofici i jutjar totes les desaparicions forçades a la llum de les obligacions internacionals, de manera exhaustiva i imparcial, independentment del temps transcorregut'.

Organitzacions internacionals, espanyoles i alguna propera al govern espanyol exigeixen que es derogui aquesta llei i que l'estat espanyol assumeixi els seus compromisos amb el Dret Internacional per tal que les víctimes de la guerra i de la dictadura puguin acudir a la Justícia, ja que els crims de Dret Internacional han de ser investigats per obtenir veritat, justícia i reparació.

També es denuncia la insuficient 'Llei de Memòria Històrica', les retallades pressupostàries que impedeixen a les famílies exhumar als seus familiars de les fosses i que cap dels governs que s'han succeït des del 1977 a Espanya s'hagin plantejat la derogació de la Llei 'de punt i final' del franquisme, sinó que, ans al contrari, han defensat la seva legitimitat i el seu valor 'pacificador' cada vegada que ha estat qüestionada per algun organisme internacional dels drets humans. Aquesta Llei s'ha utilitzat d'excusa per arxivar, de manera

sistemàtica, qualsevol denúncia de les víctimes.

Malauradament, el retorn al passat mai ha estat el fruit predilecte del poder executiu espanyol i menys quan aquest camí s'entén com un viatge a un passat incòmode, a un ahir que no convé recordar i que cal amagar.

Per què? La resposta la vam poder trobar el passat 8 de desembre en un article publicat a The New York Times per Dan Hancox, on critica amb molta duresa el pacte de silenci de la democràcia espanyola i deixa en evidència el paper del govern espanyol i del PP en el maltractament envers les víctimes del franquisme, perquè el PP, com a gran partit de la dreta espanyola, absorbeix una bona part del franquisme sociològic i ha absorbit una bona part de la maquinària política franquista. Sense oblidar que el fundador del partit, Manuel Fraga, va ser ministre de Franco.

L'estat espanyol no ha jutjat mai els crims del franquisme i, particularment, no s'han jutjat els responsables d'executar més de 114.000 republicans, més de 16.000 als Països Catalans, i abandonar-los a les cunetes.

Els catalans, i les nostres institucions, hem de mirar amb valentia cap al passat i trencar amb els interessos de l'Estat espanyol i les seves rutines endogàmiques i elitistes que van contra els febles i els desvalguts, si volem construir un país més just, sense corrupció i sense pràctiques tòxiques.

Per afrontar i revisar aquest passat l'única via és establir un present més just, és per això que el Parlament Català hauria de derogar expressament la Llei d'Amnistia del 1977 així com la resta de legislació repressiva produïda per la dictadura i revalidada pel règim constitucional del 1978. Creant una eina legal per reparar els crims i alhora implementar una institució reeixida com és la creació d'una Comissió de la Veritat per investigar els fets, escoltar les víctimes i determinar els culpables.

Catalunya a d'encarar el seu futur resolent el seu passat, no hi ha prou en invalidar sentències a instància de part. Cal d'ofici desconnectar del franquisme i de la seva barbarie. És necessari, si volem exercir el nostre dret a decidir sense por, que les ombres del passat pesin sobre la voluntat del poble català. Per això la paraula impunitat haurà de ser desterrada de la futura República Catalana i la millor manera de fer-ho seria que en la nostra nova República s'inclogues una futura Llei de Desfranquització.

Els nostres actuals diputats, amb valentia i determinació, poden prendre testimoni de la sobirania del Parlament de Catalunya bandejat pel terror franquista al 1939.